

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 569/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bez právneho zastúpenia, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. 11C/55/2021-143 z 18. decembra 2023, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/50/2024 z 30. augusta 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/67/2025 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**
3. Návrhu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. septembra 2025 elektronicky bez autorizácie podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) a doplnenou v listinnej podobe 16. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva nebyť odňatý jeho zákonnému sudcovi [podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (doplnené ústavným súdom, pozn.)] uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania a rozhodnutiami krajského súdu a mestského súdu, ktoré mu predchádzali. Navrhuje, aby ústavný súd všetky tieto

rozhodnutia zrušil, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške „súčtu súd mesačného životného minima za obdobie odo dňa zbytočných prietahov v súdnom konaní až do súčasnosti“.

2. Sťažovateľ zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Uvádza, že je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 1. februára 2011, nepodniká, nepoberá dôchodok, dávku v nezamestnanosti ani dávku v hmotnej núdzi, nevlastní motorové vozidlo a je spoluvlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej býva.

3. Obsahom podania sťažovateľa je aj podnet senátu ústavného súdu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, čo sa týka preskúmania súladu § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s čl. 127 a čl. 47 ods. 2 ústavy, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie a Európskych spoločenstiev.

4. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky, žalobu o náhradu škody, ktorú podľa jeho tvrdení zaslal jedným e-mailom súčasne Okresnému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Bratislava IV. V prejednávanej veci ide o konanie vedené (po prechode výkonu súdnictva) mestským súdom pod sp. zn. 11C/55/2021. Uznesením z 18. decembra 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom mestský súd konanie zastavil, dôvodil, že sťažovateľ na základe výzvy na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 20 eur dvakrát požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, ktoré mu súd nepriznal, a následne súdny poplatok nezaplatil. Odvolanie sťažovateľa proti tomuto uzneseniu bolo odmietnuté uznesením krajského súdu sp. zn. 5Co/50/2024 z 30. augusta 2024 z dôvodu, že smeruje proti uzneseniu súdu prvej inštancie, proti ktorému nie je prípustné (bola proti nemu prípustná sťažnosť), a zároveň, ak by aj odvolanie prípustné bolo, bolo podané až po zákonnej lehote. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia, keďže sťažovateľ vôbec nešpecifikoval, v čom konkrétne spočíva namietaná vada zmätočnosti. V dovolaní uviedol iba odvolacie dôvody a vytýka závery súdu prvej inštancie, no nie je zrejmé, v čom vidí nesprávnosť postupu krajského súdu. Inými slovami, dovolacie dôvody viaže na postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Z ústavnej sťažnosti možno vyvodit' jediný konkrétny argument, a to že predmetná žaloba bola podaná e-mailom v elektronickej podobe dvom súdom (Okresný súd Bratislava III a Okresný súd Bratislava IV) súčasne. Vo zvyšku sťažovateľ odkazuje na argumentáciu uvedenú v dovolaní, ktoré je prílohou ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh, možno usudzovať, že sťažovateľ s najväčšou pravdepodobnosťou namieta porušenie svojho základného práva nebyť odňatý

zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol jeho dovolanie a (bez bližšej špecifikácie v petite ústavnej sťažnosti) jemu predchádzajúcimi rozhodnutiami mestského súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a krajského súdu o odmietnutí jeho odvolania z dôvodu jeho neprípustnosti, resp. jeho oneskoreného podania (ak by prípustné bolo).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa rozhodnutiami mestského súdu a krajského súdu:

7. Napriek skutočnosti, že v petite ústavnej sťažnosti absentuje konkrétne vymedzenie rozhodnutí mestského súdu a krajského súdu, z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že ide o uznesenie mestského súdu č. k. 11C/55/2021-143 z 18. decembra 2023 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 5Co/50/2024 z 30. augusta 2024, a s ich obsahom sa oboznámil prostredníctvom verejne dostupného zdroja (www.justice.gov.sk).

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

10. V okolnostiach prejednávanej veci sťažovateľ mohol proti napadnutému uzneseniu mestského súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom, a to aj v zmysle jeho poučenia, podať sťažnosť, no sťažovateľ ho napadol odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Ústavný súd preto konštatuje absenciu svojej právomoci na preskúmanie napadnutého uznesenia mestského súdu.

11. Rovnaký záver je potrebné prijať aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, proti ktorému sťažovateľ podal dovolanie, preto právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa označeným v bode 1 tohto uznesenia predchádza oprávneniam ústavného súdu. Existencia opravného konania nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom rozsudku krajského súdu, keďže dovolanie predstavovalo v tomto prípade účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (II. ÚS 345/2020, III. ÚS 39/2022, II. ÚS 251/2024). Sťažovateľ by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022, I. ÚS 198/2024), avšak takéto námietky v ústavnej sťažnosti neidentifikoval.

12. Uplatňujúc princíp subsidiarity právomoci vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutým uzneseniam mestského súdu a krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (bod 1 výrokovej časti tohto uznesenia).

III.2. K namiatanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

13. V ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek argumentácia týkajúca sa práve napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Sťažovateľ nijako nespochybňuje spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s uplatnenou dovolacou námietkou, resp. neatakuje ústavnú udržateľnosť posúdenia neprípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) a f) CSP.

14. Napriek prítomnosti uvedeného obsahového nedostatku ústavnej sťažnosti sťažovateľa, absencie ústavnoprávnej argumentácie v zmysle § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť bez právneho zastúpenia, pričom zároveň o ustanovenie právneho zástupcu požiadal. Vychádzajúc z materiálnej koncepcie ochrany základných práv sťažovateľa, ako aj z potreby posúdenia, či v prejednávanej veci nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd pristúpil k vecnému posúdeniu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti (porov. napr. I. ÚS 281/2025, I. ÚS 225/2023) v rozsahu, v ktorom namieta porušenie označených práv dostatočne špecifikovaným uznesením najvyššieho súdu (pri rešpektovaní princípu subsidiarity).

15. K včasnosti podania ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že mu bola doručená 4. septembra 2025 elektronicky bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente a následne doplnená v listinnej podobe 16. septembra 2025, teda najbližší nasledujúci pracovný deň po dni pracovného pokoja, na ktorý pripadol posledný deň lehoty (nedeľa 14. septembra 2025), ktorý bol nasledovaný ďalším dňom pracovného pokoja (15. september 2025).

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 206/2015). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

17. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd dáva do pozornosti aj svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

18. Najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa skutočnosťou, že dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Záver najvyššieho súdu, že sťažovateľ viazal dovolacie dôvody na postup súdu prvej inštancie a nenamietal postup alebo samotné rozhodnutie odvolacieho súdu napadnutého dovolaním, zodpovedá obsahu podaného dovolania (ktoré je prílohou ústavnej sťažnosti), ktorého obsahom sú tvrdenia sťažovateľa o tom, že svoju žalobu podal e-mailom súčasne na Okresnom súde Bratislava III a Okresnom súde Bratislava IV, čo malo za následok, že o jednej žalobe sa viedli dve konania, a to po prechode výkonu súdnictva na mestskom súde (1) pod sp. zn. B3-64C/51/2021 pred sudcom [REDACTED] a (2) pod sp. zn. 11C/55/2021 pred sudkyňou [REDACTED]. Prvé konanie bolo podľa tvrdenia sťažovateľa zastavené pre existenciu druhého konania a druhé konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, ktorý však bol zaplatený v prvom konaní. Sťažovateľ uviedol, že navrhoval, aby mestský súd podal návrh podľa § 38 CSP, aby najvyšší súd určil, ktorý súd spor prejedná a rozhodne, resp. aby súd postúpil vec príslušnému súdu podľa § 43 ods. 1 CSP, čo by podľa názoru sťažovateľa umožnilo určiť, ktorý z dvoch spomenutých sudcov je zákonným sudcom.

19. Skutočnosť, že dôvody zmätočnosti možno uplatniť proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (nie súdu prvej inštancie), je zrejmá z § 420 CSP. V tejto súvislosti možno odkázať aj na § 433 CSP, ktorý výslovne neumožňuje vymedziť dovolací dôvod tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

20. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd svoje závery o odmietnutí dovolania sťažovateľa podľa § 447 písm. f) CSP ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a nemožno ich považovať za nesprávne či svojvoľné, pričom zároveň neexistuje skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup. Výklad a aplikáciu ustanovení Civilného sporového poriadku najvyšším súdom preto ústavný súd hodnotí ako ústavne udržateľné.

21. Ani doplnenie argumentácie ústavnej sťažnosti v prípade ustanovenia právneho zástupcu sťažovateľovi by nebolo spôsobilé zvrátiť či zhojiť spôsob, akým bolo formulované jeho dovolanie, ktorý v okolnostiach prejednávanej veci predurčoval rozhodnutie najvyššieho súdu obsiahnuté v jeho napadnutom uznesení.

22. Ústavný súd preto dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56

ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výrokovej časti tohto uznesenia).

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

23. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 342/2021).

24. S prihliadnutím na výsledok posúdenia aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel (bod 2 výrokovej časti tohto uznesenia).

III.4. K návrhu, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov:

25. Ústavný súd už uviedol (porov. IV. ÚS 151/2025), že návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy sa podáva spolu s ústavnou sťažnosťou a je s ňou obsahovo previazaný. Práve jeho akceptácia najprv senátom a potom plénom ústavného súdu má totiž podmieniť úspech sťažovateľa pri ochrane jeho základného práva alebo slobody podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v kontexte normatívnej zmeny podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, a to oproti stavu právneho poriadku Slovenskej republiky *de lege lata*, ktorý, naopak, úspech sťažovateľa marí, hoci by z hľadiska právneho predpisu vyššej právnej sily nemal. V naznačenej súvislosti je relevantné to, či je primárny návrh ústavnej sťažnosti na rozhodnutie, ktorého sa sťažovateľ domáha (§ 43 ods. 1 v kontexte s § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde), kompatibilný s návrhom podľa čl. 127 ods. 5 ústavy (§ 123 ods. 4, § 131a ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

26. Návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy má zmysel a je spôsobilý na vecný prieskum, ak sťažovateľ tvrdí, že platné a účinné znenie pre posúdenie veci relevantného právneho predpisu mu neumožnilo pred podaním ústavnej sťažnosti a neumožňuje ani v konaní o nej uspieť, taký úspech sa však pokúša dosiahnuť prostredníctvom normatívnej zmeny vyvolanej vyslovením nesúladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 3 ústavy (IV. ÚS 151/2025).

27. V okolnostiach prejednávanej veci ústavný súd nenachádza obsahovú previazanosť návrhu podľa § 127 ods. 5 ústavy, ktorý sa týka § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a samotnej ústavnej sťažnosti podanej proti uzneseniu najvyššieho súdu (resp. jemu predchádzajúcim rozhodnutiam všeobecných súdov) už len z toho dôvodu, že je vylúčené, aby všeobecné súdy v konaní aplikovali predmetné ustanovenie, ktoré sa aplikuje výlučne v konaní pred ústavným súdom. Nie je tak naplnený predpoklad spôsobilosti návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy na vecný prieskum, keďže prostredníctvom prípadnej normatívnej zmeny vykonanej vyslovením nesúladu § 34 ods. 1

zákona o ústavnom súde nie je možné dosiahnuť úspech sťažovateľa v konaní o náhradu škody pred všeobecnými súdmi. Platné a účinné znenie § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je relevantné pre výsledok tohto konania. Z uvedeného dôvodu ústavný súd návrhu sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 5 ústavy (*a contrario* § 131a ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovet (bod 3 výrokovej časti tohto uznesenia).

28. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu